

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0412U003160

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-05-2012

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Твердохліб Олена Володимирівна

2. Tverdokhlib Olena Volodimirivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Шифр наукової спеціальності: 03.00.15

Назва наукової спеціальності: Генетика

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-04-2012

Спеціальність за освітою: 7.010103

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, м. Харків, пр. Московський,142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 64.051.21

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, м. Харків, пр. Московський,142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.23.57

Тема дисертації:

1. Генетична цінність видів і форм пшениці - носіїв субгеному G для поліпшення м'якої і твердої пшениць
2. The genetic value of wheat species and forms - carriers of subgenome G to improvement of bread and durum wheats

Реферат:

1. Об'єкт: закономірності формоутворення при віддаленій гібридизації у родині Poaceae (R.Br.) Barnhart - Тонконогові. Мета: виявити закономірності прояву та успадкування ознак у видів та форм пшениці секцій Timopheevii A. Filat. Et Dorof. та Kiharae Dorof. E. Migusch. при гібридизації з пшеницями м'якою та твердою ярими. Методи: гібридологічний, морфологічний, метод ПЛР, статистичний. Новизна: встановлені закономірності прояву та мінливості морфологічних ознак, витривалості насіння до стресових чинників, схрещуваності, фертильності та формоутворюючого процесу в гібридах з сортами м'якої і твердої пшениць у видів і форм - носіїв субгеному G в залежності від геномного складу. Створені інтрогресивні лінії м'якої та

твердої пшениць з цінними господарськими і біологічними ознаками та їх поєднаннями. Встановлені закономірності успадкування трансгресивними лініями генетичних маркерів - компонентів запасних білків та ISSR від *T. kiharae* та *T. miguschovae*. Отримано форми пшениці з новою морфологічною ознакою - справжнім опушенням остюків. Результати: розкриті закономірності прояву, мінливості та успадкування гібридами з м'якою та твердою пшеницями морфобіологічних ознак видів і форм - носіїв субгеному G у зв'язку з геномним складом. Створені інтрогресивні лінії м'якої та твердої пшениць з цінними господарськими і біологічними ознаками та їх поєднаннями. Встановлені закономірності успадкування генетичних маркерів - компонентів запасних білків і ISSR-маркерів, інтрогресованих від носіїв субгеному G у гібриди. Створено форми пшениці з новою, не описаною у роді *Triticum* L. морфологічною ознакою - справжнім опушенням остюків. Ступінь впровадження: Створені інтрогресивні лінії м'якої та твердої пшениць з цінними господарськими та біологічними ознаками, виділені і зареєстровані в НЦГРРУ з зразки амфіплоїдів - носіїв субгеному G використані в селекційних та дослідницьких програмах Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН, Миронівського інституту пшениці ім. В.М. Ремесла, Сумського національного аграрного університету і включені до колекції Національного центру генетичних ресурсів рослин України. Форма з новою морфологічною ознакою - справжнім опушенням остюків включена до гербарію Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (№ 100071, 27.07.2011), що входить до переліку провідних гербаріїв світу. Сфера впровадження: науково-дослідні та селекційні установи, навчальні заклади.

2. Object: regularities of the form building at wide hybridization in the family Poaceae (R.Br.) Barnhart Objective: to identify regularities of traits expression and inheritance in the species and forms of wheat sections *Timopheevii* A.Filat. et Dorof. and *Kiharae* Dorof. et E. Migusch. at hybridization with spring bread and durum wheats. Methods: hybridological, morphophysiological, PCR, statistical. Novelty: the regularities of the expression and the variability of morphological characters, of seeds endurance to stress factors, crossability, fertility and form building process in hybrids with varieties of bread and durum wheats in the species and forms - carriers of the subgenom G depending on the genome composition. Introgressive lines of the bread and durum wheats with a valuable economic and biological features and their combinations are created. The regularities of inheritance of genetic markers - components of storage proteins and ISSR in transgressive lines obtained from *T. kiharae* and *T. miguschovae* are determined. We obtain The wheat forms with a new morphological feature - true pubescence of awns. Results: regularities of expression, variability and inheritance in hybrids with the bread and durum wheats of morphobiological traits of specieses and forms - carriers of the subgenom G in connection with genomic composition. Introgressive lines of the bread and durum wheats with a valuable economic and biological features and their combinations are created. The regularities of inheritance of genetic markers - components of the storage proteins and ISSR-markers introgressed from carriers of subgenom G into the hybrids are revealed. The forms of wheat having new, not described still in the genus *Triticum* L. morphological trait - true pubescent awns are created. Degree of implementation: The introgressive lines of bread and durum wheats with valuable economic and biological traits, three amphidiploids - carriers of the subgenom G selected and registered in the NCPGRU are used in breeding and research programs of the Plant Production Institute nd. a. V.Ya. Yuryev of NAAN, Myronivsky Institute of Wheat nd. a. V.N. Remeslo, Sumy National Agrarian University and included in the collection of the National Center for Plant Genetic Resources of Ukraine. The form with a new morphological feature - true pubescence of awns is included into the herbarium of the Kharkiv National University named after V.N. Karazin (№ 100071, 27.07.2011) which is included in the list of leading herbariums of the world. Field of implementation: research, breeding and educational institutions

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богуславський Роман Львович

2. Boguslavsky Roman Lvovich

Кваліфікація: 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Парій Федір Микитович

2. Парій Федір Микитович

Кваліфікація: 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Долгова Тетяна Анатоліївна

2. Долгова Тетяна Анатоліївна

Кваліфікація: 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Атраментова Любов Олексіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Атраментова Любов Олексіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.